

Ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta annetut lausunnot

Kaupunkikehitysjaosto 09.04.2026 § 36

Valmistelija: kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tiivistelmä

Kaupunginhallitus pyytää Raision kaupungin ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta lausuntoa kaupunkikehitysjaostolta. Lausuntoa pyydetään 24.4.2026 mennessä.

Selostus asiasta

Ympäristöohjelma on valmisteltu monipuolisesti osallistaen ja laajassa yhteistyössä. Kaupunkikehityspalvelujen vastuualueen työntekijät ovat myös voineet vaikuttaa ohjelman sisältöön sekä siinä esitettyihin toimenpiteisiin. Ympäristöohjelma kuvaa kattavasti kaupungissa tehtävää, laaja-alaista työtä sekä esittää konkreettisesti ne keinot, joilla työtä tehdään ohjelmakauden aikana. Ympäristöohjelma on osa strategista johtamista ja ohjelmassa on hyvin huomioitu Raision kaupungin strategian teemat ja tavoitteet. Ohjelman painopisteet/teemat ovat samat kuin viimeksi, mutta niiden käyttäminen on perusteltua myös tulevilla ohjelmakaudella. Tavoitteet ja toimenpiteet ovat monipuolisia, aikaisempaa konkreettisempia ja sisällöltään eri toimialoilta ja vastuualueilta koostettuja.

Ympäristöohjelmaan on päätetty sisällyttää ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luonnon monimuotoisuuden teemat, mikä on hyvä ratkaisu lukuisien erillisten, osin päällekkäisten ohjelmien sijaan. Sopeutumisteemaan on sisällytetty Raision kannalta keskeisimmät toimenpiteet. Luonnon monimuotoisuuden toimenpiteet ovat monipuolisia ja näkökulma on laaja lajisuojelusta kaupunkirakenteen ytimessä toteutettaviin toimiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus

Kaupunkikehitysjaosto antaa ympäristöohjelmasta edellä mainitun lausunnon.

Päätös

Kaupunkikehitysjaosto kävi keskustelua aiheesta ja päätti yksimielisesti ehdottaa kaupunginhallitukselle seuraavaa:

1. Mittarointia ja toimenpiteiden vaikuttavuutta tulee kehittää.
2. Talvipyöräilyn olosuhteita parannetaan harjahiekoitusta lisäämällä.
3. Selvitetään kaavoituksen ekologisen kompensaation mahdollisuudet ohjelmakauden aikana.
4. Maankäytön ja rakentamisen hankkeiden toteuttamisen yhteydessä hyödynnetään ympäristöystävällisempiä energiamuotoja. Esim. kaluston ja työkoneiden osalta.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valmistelija: tekninen johtaja Timo Oja, etunimi.sukunimi@raisio.fi

Kaupunginhallitus pyytää infralautakunnalta lausuntoa Raision kaupungin ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta.

Ympäristöohjelman tarkoitus on olla kaupungin ilmastosuunnitelman toimeenpanon väline, jolla ohjataan kaupungin ilmastotyötä. Ohjelmassa otetaan huomioon myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ympäristönäkökulmia, joilla on välillinen vaikutus ilmastoon. Ympäristöohjelman luonnoksen toimenpiteet tuovat kaupungin ilmastotyön ilmastolain muutosesityksen velvoitteiden tasolle.

Ohjelmassa on kuusi teemaa:

- liikenne
- energia
- ympäristökasvatus ja tiedon lisääminen
- maankäyttö ja rakentaminen
- vastuullinen kulutus
- sopeutuminen ja luonnon monimuotoisuus

Teemojen alle on määritelty tavoitteet ja toimenpiteet niihin pääsemiseksi, sekä toimenpiteiden vastuutahot. Kaudelle 2026-2029 päivitetystä ohjelmasta on 83 toimenpidettä. Ohjelman valmistelussa on pyritty laatimaan mahdollisimman konkreettisia toimenpiteitä, jolloin myös toteutumisen seuranta ja raportointi on selkeää.

Lausunto

Ympäristöohjelman painopisteet ovat ilmastopainotteisen ohjelman kannalta hyvät. Tavoitteet ovat olennaiset ja riittävät. Toimenpiteet ovat monipuolisia ja ottavat eri toimialat ja toimijat huomioon. Osa toimenpiteistä on jo aiemminkin sisältynyt infrapalveluiden normaaliin toimintaan, joten ohjelman tavoitteiden toteuttaminen jatkossakin on mahdollista.

Esittelijä

Tekninen johtaja Timo Oja

Päätösehdotus

Infralautakunta antaa ympäristöohjelmasta valmistelun mukaisen lausunnon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valmistelija: kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila ja ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kaupunginhallitus pyytää Raision kaupungin ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta lausuntoa lupalautakunnalta. Lausuntoa pyydetään 29.4.2026 mennessä.

Valmistelu lausunnoksi:

Ympäristöohjelma on valmisteltu monipuolisesti osallistaen ja laajassa yhteistyössä. Kaupunkikehityspalvelujen vastuualueen työntekijät ovat myös voineet vaikuttaa ohjelman sisältöön ja siinä esitettyihin toimenpiteisiin. Ympäristöohjelma kuvaa kattavasti kaupungissa tehtävää laaja-alaista työtä ja esittää konkreettisesti ne keinot, joilla työtä tehdään ohjelmakauden aikana. Ympäristöohjelma toteuttaa Raision kaupungin strategisia kestävyystavoitteita. Ohjelman teemat ovat samat kuin viimeksi, mutta niiden käyttäminen on perusteltua myös tulevilla ohjelmakaudella. Tavoitteet ja toimenpiteet ovat monipuolisia, konkreettisia sekä sisällöltään eri toimialoilta ja vastuualueilta koottuja.

Ympäristöohjelmaan on päätetty sisällyttää ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luonnon monimuotoisuuden teemat, mikä on hyvä ratkaisu lukuisien erillisten, osin päällekkäisten ohjelmien sijaan. Sopeutumisteemaan on sisällytetty Raision kannalta keskeisimmät toimenpiteet. Luonnon monimuotoisuuden toimenpiteet ovat monipuolisia ja näkökulma on laaja lajisuojelusta kaupunkirakenteen ytimessä toteutettaviin toimiin.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila

Päätösehdotus

Lupalautakunta antaa edellä olevan valmistelun mukaisen lausunnon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Sivistyslautakunta pitää Raision ympäristöohjelmaa 2026–2029 tarkoituksenmukaisena kokonaisuutena, joka tukee kaupungin strategisia kestävyystavoitteita ja ohjaa toimenpiteitä valtuustokaudelle. Ohjelma on päivitetty yhdessä toimialojen, kaupungin asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa työpajoissa ja kyselyin. Ohjelman kuusi teemaa (liikenne, energia, ympäristökasvatus ja tiedon lisääminen, maankäyttö ja rakentaminen, vastuullinen kulutus, luonnon monimuotoisuus ja sopeutuminen) ja toimenpiteet risteävät monilta osin sivistys- ja vapaa-aikatoimialan palvelualueiden tehtävien kanssa. Toimenpiteiden toteutumista seurataan Ympäristövahti-palvelussa.

Sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden näkökulmasta ohjelman keskeisin ja vaikuttavin kokonaisuus on ympäristökasvatus ja tiedon lisääminen, jossa korostuvat henkilöstön osaamisen kehittäminen, viestintä ja asukkaiden osallistumismahdollisuudet. Toimialat raportoivat vastuullaan olevat toimenpiteet Ympäristövahdissa palvelualueittain.

Lautakunta kiinnittää erityistä huomiota sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden toimintaan suoraan kytkeytyviin toimenpiteisiin:

- Kouluarjen näkökulmasta ohjelmassa on toimenpide, jossa selvitetään koulujen ympäristöjen liikenneturvallisuuden ongelmakohdat ja parannetaan lasten kestävien koulumatkojen turvallisuutta.
- Ruokapalveluissa ohjelmassa linjataan, että kouluissa oppilaille on mahdollisuus valita kasvisruoka jokaisena päivänä, ruokahävikkiä vähennetään kehittämistoimin, ja kokous- ja edustustarjoilut tuotetaan THL:n suositusten mukaisesti suosien kasvistarjoilua.
- Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat mukana ilmastoaiheisen viestinnän ja tilaisuuksien järjestämisessä asukkaille.
- Liikuntapalvelut ovat mukana kestävästä liikkumisesta kampanjoissa ja aiheen pitämisessä esillä viestinnässä.

Esittelijä Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle edellä olevan lausunnon Raision ympäristöohjelman 2026–2029 luonnoksesta.

Päätös

Sini Laine ehdotti Hans Våg kannattamana, että ympäristöohjelman luonnoksen toimenpiteiden kohta 63 esitetään muutettavaksi muotoon: Kaupungin metsiä hoidetaan FSC-sertifikaatin vaatimusten mukaan painottaen jatkuvan kasvatuksen menetelmiä.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus ja asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen nimenhuutoäänestyksestä siten, että esittelijän pohjaehdotusta kannattavat äänestävät jaa ja Sini Laineen ehdotusta kannattavat äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin viisi jaa-ääntä (Hallamurto Aaro, Karvonen Annika, Kivijärvi Anneli, Reipas Sanni, Salonen Mirva), kaksi ei-ääntä (Laine Sini, Våg Hans) ja neljä äänesti tyhjää (Heinonen Maiju, Himanen Marjo, Holm Joonas, Huhtanen Jarno).

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus oli tullut lautakunnan päätökseksi.

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta pitää Raision ympäristöohjelmaa 2026–2029 tarkoituksenmukaisena kokonaisuutena, joka tukee kaupungin strategisia kestävyystavoitteita ja ohjaa toimenpiteitä valtuustokaudelle.

Ohjelma on päivitetty yhdessä toimialojen, kaupungin asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa työpajoissa ja kyselyin. Ohjelman on kuusi teemaa (liikenne, energia, ympäristökasvatus ja tiedon lisääminen, maankäyttö ja rakentaminen, vastuullinen kulutus, luonnon monimuotoisuus ja sopeutuminen) ja toimenpiteet risteävät monilta osin sivistys- ja vapaa-aikatoimialan palvelualueiden tehtävien kanssa. Toimenpiteiden toteutumista seurataan Ympäristövahti-palvelussa.

Sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden näkökulmasta ohjelman keskeisin ja vaikuttavin kokonaisuus on ympäristökasvatus ja tiedon lisääminen, jossa korostuvat henkilöstön osaamisen kehittäminen, viestintä ja asukkaiden osallistumismahdollisuudet. Toimialat raportoivat vastuullaan olevat toimenpiteet Ympäristövahdissa palvelualueittain.

Lautakunta kiinnittää erityistä huomiota sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden toimintaan suoraan kytkeytyviin toimenpiteisiin:

Kouluarjen näkökulmasta ohjelmassa on toimenpide, jossa selvitetään koulujen ympäristöjen liikenneturvallisuuden ongelmakohtat ja parannetaan lasten kestävien koulumatkojen turvallisuutta.

Ruokapalveluissa ohjelmassa linjataan, että kouluissa oppilaille on mahdollisuus valita kasvisruoka jokaisena päivänä, ruokahävikkiä vähennetään kehittämistoimin, ja kokous- ja edustustarjoilut tuotetaan THL:n suositusten mukaisesti suosien kasvistarjoilua.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat mukana ilmastoaiheisen viestinnän ja tilaisuuksien järjestämisessä asukkaille.

Liikuntapalvelut ovat mukana kestävästä liikkumisesta kampanjoissa ja aiheen pitämisessä esillä viestinnässä.

Esittelijä Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta päättää antaa edellä olevan lausunnon Raision ympäristöohjelmasta 2026–2029 ja toimittaa sen kaupunginhallitukselle.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus pyytää ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta nuorisovaltuuston lausuntoa 29.4.2026 mennessä.

Esittelijä

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja Miro Kuosmanen

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto päättää lausunnon antamisesta.

Päätös

Nuorisovaltuusto päätti antaa Raision kaupungin ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Raision nuorisovaltuusto on käynyt ympäristöohjelman 2026–2029 luonnoksen läpi.

Nuorisovaltuusto kiinnitti huomiota konkreettisten mittareiden puutteeseen. Ympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista tulisi pyrkiä seuraamaan aktiivisesti, jotta ohjelma ei jää vain yleisluontoisen viestinnän tasolle.

Nuorisovaltuusto kiinnitti huomiota myös ympäristöohjelman hankalaan luettavuuteen. PowerPoint-formaatti ei ole käyttäjäystävällinen, vaan asiakirjasta tulisi tuottaa A4-muotoinen tai vastaava versio, jonka ohella selkokielinen tiivistelmä kaupunkilaisille.

Muuta huomautettavaa tai muutosehdotuksia ei nuorisovaltuustolla herännyt tähän lausuntokierrokseen.

Kaupunginhallitus pyytää ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta vanhusneuvoston lausuntoa 29.4.2026 mennessä.

Esittelijä

Vanhusneuvoston puheenjohtaja Veijo Mikola

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto päättää lausunnon antamisesta.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti antaa ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Ympäristöohjelman luonnosta pidetään hyvin laadittuna ja teemat ovat hyviä.

Ympäristökasvatus ja tiedon lisääminen -teemaa pidetään tärkeänä. Vanhusneuvosto kokee, että ikäihmiset ovat vastuullisia kuluttajia. Tiedon lisääminen jätteiden lajittelusta on tärkeää ja tarpeellista (toimenpide 35).

Maankäyttö ja rakentaminen -teemaan liittyen pidetään välttämättömänä luonto- ja viheralueiden säilyttämistä ja kehittämistä, sillä ikäihmisille lähi-luontokohteet ovat tärkeitä hyvinvoinnin kannalta.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Kaupunginhallitus pyytää ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta vammaisneuvoston lausuntoa 29.4.2026 mennessä.

Esittelijä Vammaisneuvoston puheenjohtaja Päivyt Suhonen

Päätösehdotus Vammaisneuvosto päättää lausunnon antamisesta.

Päätös Vammaisneuvosto päätti antaa seuraavan lausunnon Raision kaupungin ympäristöohjelman 2026-2029 luonnoksesta:

Liikenne -teeman yhtenä tavoitteena on lisätä julkisen liikenteen houkuttelevuutta. Vammaisneuvosto kokee, että tällä hetkellä julkinen liikenne ei ole kaikilta osin toimivaa. Vammaisneuvosto pitää julkisen liikenteen toimivuutta ja sujuvuutta tärkeänä, ja ehdottaa esimerkiksi sisäisten linjojen kehittämistä. Myös vanhojen asuinalueiden asukkaiden liikkumisen tarpeet on huomioitava. Julkisen liikenteen tulisi olla sujuvaa kaikille käyttäjärhyille. Ikäihmisille ja toimintarajoitteisille ei ole mielekästä vaihtaa bussia.

Maankäytön ja rakentamisen -teemassa tavoitteet ovat hyviä ja niissä on laajasti huomioitu eri osa-alueita. Vammaisneuvosto pitää tärkeänä lähiluontopaikkojen ja viheralueiden säilyttämistä ja kehittämistä sekä luontoarvojen huomioimista rakentamisessa.

Vastuullisen kulutuksen -teemassa vammaisneuvosto pitää tärkeänä asukkaiden kierrätysmahdollisuuksien kehittämistä (toimenpide 54).

Luonnon monimuotoisuus ja sopeutuminen -teemassa tavoitetta kaupungin hoidettujen viheralueiden suunnitelmallisesta hoidosta ja lisäämisestä pidetään tärkeänä, myös vanhat asuinalueet tulisi huomioida. Vammaisneuvosto toteaa, että Raisiossa olemassa olevia puistoja hoidetaan hyvin, mm. Alppiruusu puisto ja Karmelinpuisto.